

92. Fedakarlıkta Zirveler

Fedakârlık ve diğergâmlık Tebliğ adamının en mühim hususiyetlerinden birisidir. Baştan fedakârlığı göze almayan/alamayan insanlar, hedeflerine ulaşamazlar. Gerekliği yerde sahip olunan maddi-manevi kıymetlerini bir çırpıda terk etmeye hazır olanların neticede varıp zirvelere oturması muhakkaktır.

Efendimiz 'in (sav) Fedakarlığı

Fedakârlığı en zirvede temsil eden en büyük rehber, Efendimizdir. O'nun bütün hayatı fedakârlık üzerine örülmüştür. Bu yüzden ki, insanlığın selameti için maddi servetini, sağlığını, şahsi istek ve arzularını hep onlar için kurban etmiştir. Mekke'de dininin temellerini atarken başta kendisi ve sonra da yakın çevresinden başlayarak, dinine gönül veren bütün insanlara fedakârlık ruhunu aşılamış, anlatmış ve yaşayarak da göstermiştir.

Meselâ, Hz. Hatice (radiyallâhu anhâ), Nebiler Serveri'nin ilk eşi, dünya ve ahiretin sultanı Hz. Muhammed'e (sallallâhu aleyhi ve sellem) daha isteme sıkıntısını bile yaşatmadan, varını yoğunu inandığı o kutsi ideal uğruna harcamıştır. Mekke müşriklerine İslâm'ı anlatmaya yönelik verilen ziyafetlerin tüm masraflarını o karşılamıştır. İslâm öncesi Mekke'nin en zenginlerinden biri olan bu şanlı annemiz, vefat ettiğinde herhâlde kefen bezi alacak kadar bile imkânı kalmamıştır.

Peygamber Efendimiz 'in (sallallahu aleyhi ve sellem) yetiştirdiği sahabe efendilerimiz de fedakârlık ruhunun eşsiz örneklerini sergilemişler, arkalarında örnek bir hayat bırakmışlardır. Onlar hayatlarının her karesinde gerektiğinde yuvalarını, ailelerini, işlerini, varlıklarını, itibarlarını bir an bile hiç düşünmeden din uğruna fedakârca geride bırakmışlar, şahsi menfaatleri yerine, Müslümanların huzur ve güvenliğini temin adına cehd ve gayret göstermişlerdir.

H. Ebû Talha el-Ensari'nin Fedakarlığı

Sahabe içerisinde bu yönüyle öne çıkmış fedakâr ve diğergam ruhlardan birisi Hz. Ebû Talha el-Ensari'dir.

O, İslâm adına yaptığı cömertliği ve fedakârlıklarıyla bilinen sahabelerdendir. Fedakâr olduğu kadar yiğit de olan Hz. Ebû Talha, özellikle Uhud savaşında büyük kahramanlık göstermiş ve Peygamberimizi canı pahasına müdafaa etmiştir. Çok iyi ok atan bu sahabi, Uhud'da hem Peygamberimizin önünde kendini siper etmiş hem de aynı anda düşmana ok yağdırmıştı. Bunu yaparken de "Ya Resulallah! Beni şehid etmeden size hiçbir şey yapamazlar!" demiştir. Allah Resulü de onu takdir etmiş ve "Ebû Talha'nın ordu içerisinde bir defa kükremesi, bin kişiden hayırlıdır." demiştir.

Hz. Ebû Talha ve hanımı Ümmü Süleym'in, Peygamberimiz 'in yanında ayrı bir yeri vardı. Zaman zaman bu aileyi ziyaret eder, onları memnun ederdi. Onlar da evlerinde ne varsa ona ikram ederlerdi. Diğer taraftan, bu evde güzel bir yemek pişirilse mutlaka Efendimize de hisse ayrılırdı. Onların bu tavırları, ince ve nazik düşünceli, hâlden anlayan kimseler olduklarını ve paylaşmayı seven fedakâr bir fitrata sahip bulundukların gösterir.

İslâm'ın ilk muhatabı olan sahabenin, ayet ve hadisler karşısındaki tutumları, İlâhî ve Nebvî mesajın doğru algılanması ve uygulanması açısından ve sonradan gelen nesiller için örnek teşkil etmesi bakımından çok önemlidir. Hz. Ebû Talha, bu yönüyle de kendisinden sonrası için güzel bir örnek oluşturmaktadır. Zira o, fedakârlık çağrısı yapan mesajları çok iyi okumuş ve en güzel şekilde uygulamaya geçirmiştir.

Hz. Enes b. Mâlik'in rivayetine göre, Hz. Ebû Talha Medine'de Ensar'ın en çok mal sahibi olanı idi. En çok sevdiği mal ise Beyrûhâ adlı, Mes-cid-i Nebevinin karşısında bulunan bahçe idi. Resulullah bu bahçeye gider ve orada bulunan tatlı sudan içerdi. "Sevdiğiniz şeylerden (Allah

yolunda) harcamadıkça birre (iyiliğe) nail olamazsınız.” (Âl-i İmrân, 3/92) ayeti nazil olunca, Ebû Talha Resulullah’a gelerek şöyle dedi:

“Ey Allah’ın Resulü, Allah, ‘Sevdiğiniz şeylerden infakta bulunmadıkça iyiliğe (hayra) nail olamazsınız!’ buyuruyor. Mallarımın bana en sevimlisi de Beyrûhâ bahçesidir. Burası Allah rızası için sadakadır. Ey Allah’ın Resulü, onu Allah’ın rızasına uygun bir cihete tahsis et.” Resulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: “Aferin, bu kazançlı bir maldır. Senin söylediklerini duydum, ben ise bu malı yakınlarına bırakmanı uygun görüyorum.” Ebû Talha “Öyle yaparım ey Allah’ın Resulü” dedi ve onu akrabaları ile amca oğulları arasında paylaştırdı. Görüldüğü gibi, bir ayetin mesajını dikkate alarak ortaya konan fedakârâne tavır karşısında Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) oldukça memnun olmuştur.

Günümüzde Fedakâr ve Diğergam insanın özellikleri ise:

Hocaefendi’ye göre irşad ve Tebliğ vazifesinin çok önemli bir unsuru, “yaşatma zevkiyle yaşamaktan vazgeçme” anlamına gelen diğergâmlıktır. Fedakârlık, hasbılık ve diğergâmlık duyguları ile gönüllü dopdolu olan fertler ve böyle fertlerden oluşan bir topluluk meydana gelmedikçe, bir toplumun ve milletin ciddî manada dirilmesi mümkün değildir. Allah Resulü (sallallâhu aleyhi ve sellem) dünya malı adına geride bir şey bırakmadığı gibi, Hz. Ebû Bekir’in de vefatında taksim edilecek mirası yoktu.

Hz. Ömer ise vefatına yol açan hançer darbesini aldığı zaman, “Bakın bakalım, malım borcumu ödeyecek mi? Ödemezse Adiyy oğullarından, onlarda da yoksa Kureyş’ten borç alıp ödeyin!” vasiyetinde bulunmuştu.

“Sadece kendini düşünen, ya hiç insan değildir veya eksik bir varlıktır. Gerçek insanlığa giden yol, başkalarını düşünürken gerektiğinde kendini ihmal etmekten geçer” diyen Hocaefendi, diğergâmlığın, hepsi de aynı sonuca çıkan farklı boyutlarını şöyle ifade eder:

İnsan, kendi ayıpları karşısında savcı,

başkalarının kusurları karşısında da onlar hesabına avukat olmalıdır.

Olgun insan ve gerçek dost, Cehennem ’den çıkışta ve Cennet’e girişte bile “Buyurun!” demesini bilendir.

Hakikî insan, şartlar ne olursa olsun, kendi kovasına süt sağarken, başkalarının kovasını da boş bırakmaz.

İnsanın Hakk katındaki yüceliği, himmetinin yüceliğiyle ölçülür. Himmet yüceliğinin en bariz emaresi ise, insanın, başkalarının mutluluğu adına şahsî haz ve zevklerinden fedakârlıkta bulunmasıdır. Bilmem ki, toplumun selâmeti uğruna, haysiyet ve şerefini ayaklar altına almak, hatta kükremesi gerekli olduğu yerlerde dahi öfkesini yutarak dayanmasını bilmek, şahsî sadetinin bahis mevzuu olduğu her yerde isteklerine hacir (sınırlama/kısıtlama) koymaktan daha büyük bir fedakârlık tasavvur edilebilir mi?

Hocaefendi diğergâm ruhlar için şu ifadeleri de kullanıyor:

“İnsanları aydınlatma yolunda koşanlar, hep onların saadetleri için çırpınıp duranlar, hayatın çeşitli uçurumlarında onlara el uzatanlar, kendilerini idrak etmiş öyle yüce ruhlardır ki, bunlar, içinde yaşadıkları cemiyetin koruyucu melekleri gibi, toplumu saran musibetlerle pençeleşir, fırtınaları göğüsler, yangınların üzerine yürür ve muhtemel sarsıntılar karşısında daima tetikte bekler dururlar.”